

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Joi 23 Aprile st. v.
5 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminic'a.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 31.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Români a 2 galbeni.

Amant'a ostașului.

— Novela. —

(Fine.)

Tinerul urmări tot șirul, tot sunetul, sciă cântecul e rost.

„Numai un'a 'n lume n'a putut să bata:
Dorul dus de-acasa, dorul de amanta*.

Sfârși arfa. Apoi dadu un ton fantastic, bizar; un eolic și confus, ca și când ar cânta un nebun.

Tinerul ascultă, și trezite bunele simțiri, simți o sustrare a sufletului, greu.

Elena continuă.

Într'atâta eră aprofundata în sențul ei, cât singura tu mai sciă unde e.

Noptea naintase, lun'a eră sus, pe ceriu nu se ve-
ea o ceta.

Dar odata simți o mișcare. Privi în sus ca trezita în somn, și — ieta, naintea ei statea o figura frumoasa de barbat; figur'a lui, pentru care și-a lasat țer'a parinții, pentru care și-a decis la pasi de aventuri, și-a lapadat binele vieții pentru totdeuna.

Un minut statura ambui, uimiți și fermecați. Apoi porni Elena, ea d'antăiu, și-l îmbracișă ca seuitata.

— Line, dragul meu! — esclama cu un ton plin e durere și de bucuria.

— Elena, tu aici! — dișe el prindendu-o în brație.

— Am pornit Line, cu arfa mea și cu durerea mea, să te reallu.

Lin statu uimit, și nu dișe un cuvânt. El tacea, ar sufletul și consciința lui strigă: „Ucigatoriule, veđi eđința ei“.

— Vidinul e mare, — continuă Elena, — nu te-aș aflat; dar am sciut eu, că deca vei auđi tu arfa mea, și melodía pe care o cunosci, vei veni ori unde și fi în lume.

Ce ironia, Dómnne!

— Oh drag'a mea Elena! — suspină el greu. Și într'adever amorul ei și credința ei nemarginita l'a fatut să suspine profund și sincer.

Și într'asta mergeau — mergeau. De braț amândoi e un câmp verde — nici ei nu sciiau cum, s'au aflat mergend.

— Ne preambulăm puțin Line — așa mi-a fost de or!...

Lin privi în ochii ei, i strinse mânuța cătra sine — cuvinte nu-și află. Escusarea e grea pentru omul ecatos.

Și mergeau — mergeau.

— Vântul trage dela Dunare, nu-ți e frig Elena?
— întrebă el cu ~~curățare~~ delicatețe.

— Lângă tine, Line... dișe ea, și privi în ochii lui dulce și blând ca mângaiarea păcii.

Și tot mergeau.

— Unde mergem, Elena? Timpul e rece, nóptea e târđiu — nu ți-e frig?

— Line, dragul meu. Mergem, nóptea e atât de 'ncântătoare, și revederea atât de dulce. Mergem la malul Dunarii, să-ți aret pamântul țerii, ți-a fi dor de el.

Și Lin mergea, mergea dus.

Ah! priveșcea din mal eră imposanta!

Înderept câmpul verde, acoperit cu o lumina feerica; nainte Dunarea. Miliarde de oglinđi pe fața ei, și ceriul senin se resfrângea în ele cu toate stelele lui. Luntrițele sub mal se leganau pe unde, și colo 'n lungul malului se auđia ca un glas dintr'alta lume, doin'a unui luntraș.

Tablourile naturii ne rapesc.

Lui Lin i viniă: că deca ar puté el șterge de pe tabl'a vieții lui câteva dișle din urma, cât ar fi de fericit!

— Line, — dișe Elena, — oh cât de cu drag m'aș preambulă eu pe Dunare un minut; numai un minut cu tine. Sciú cum ne preambulăm odata? Luntrea mergea de sine, eu îți cântam pe arfa; tu priviai în ochii mei, de în ochii tei, și nu mai vedeam alte stele. Nu doresci tu, Line?

Întrebă, dar nu așteptă respunsul. Când sfârși întrebarea, eră la marginea apei.

În margine se leganá încet o luntrița nóua și frumoasa. Pe luntre ședea un luntraș betrán.

— Ah ce luntre frumușica, îți place Line?

Dunarea eră crescuta fórté, valul mergea repede.

— Dunarea e crescuta, Elena, vesh'a e grea pe apa mare.

— Te temi Line? — întrebă Elena privind în ochii lui.

O femeia dișe cătra un soldat: Te temi? — — Trebuie să marga.

Apoi il mai ducea și beți'a lui.

S'au urcat în luntre. Betránul luntraș eră pe mal.

Elena prinse vesh'a și 'mpinse luntrea pe val.

— Luntrașul, Elena draga!

— Nu ni trebuie, Line. Numai noi doi ensi. Sciú, ca atunci... Nu-ți aduci aminte cum sciú eu cârmui?

Valul i-aú luat, și i-a dus.

Elena se parea voiósa și fericita; dar când fura departe de mal, se puse lângă Lin, și deveni trista. Radică ochii spre ceriu, privi mult acolo sus la stele, și începú a plânge amar.

— Oh! Line, Line! — Numai atâta putt'ă dîce.
Tinerul i strînse capul la pept, și-i sarută fruntea.
Ea priviă spre ceriu.

Und'a trecea, și șoptele ei așa erau de grozave și de pustii. Nici un sunet în lume, numai șopt'a valului.

În vîntul de vîra, în șopt'a rîului, în murmurul frunzelor e ceva fantastic și tainic, dar mult poetic și placut; dar în șopt'a undelor în tacerea nopții, este ceva suprinător, ceva pustiu și înfricoșat.

Și acea șopt'a înfricoșata se parea că-i dîce: viêt'a e perduta, mîngaiarea e la ceriu.

Un val mare se batù de luntre — apròpe sê-i restòrne.

Elenei i parea că acel val dîce:

— Elena tredește-te, timpul trece.

Ea sari în picîore, și sedù de nainte. Mân'a drépta în mân'a lui, ochii ei în ochii lui.

Iér cu stîng'a se 'ntinse 'nderept, descopciă o veriga de fer, scòse un cuiu mare, și-l aruncă în Dunare.

Lin priviă în ochii ei și nu vedù alta, decât acei doi ochi plânsi.

Apoi se puse de alta parte; redică alta veriga; și ce desfacea, aruncă în Dunare.

În urma se puse iéra lînga el.

Mân'a drépta i-o puse pe dupa cap, cu cea stînga se 'ntinse 'nderept. Dar aci statù, nu avea puteri.

Nici a plînge nu mai putea. Ea eră în ceriu deja, și 'n ceriu nu sînt lacrimi.

Apoi dupa un timp suspînă cu durere:

— Line, Line, dragul sufletului meu!

Și cu aceste cuvinte mai trase un cuiu din luntre. Apoi îl îmbracișă cu amêndòue mînilor, îl sarută ferbinte și 'nchise ochii.

În acel moment se desfacù luntrea în dòue, și ei se cufundara.

Îmbracișati ca doi dragi.

Peste trei zile s'a aflat, pe malul țerii, o luntre despoiată.

Vêsl'a dusa, luntrea despoiată.

V. R. Buticescu.

O lacrima ferbinte.

Suvenir dlui P. V.

I.

Redică doliul negru ce-acopere-a ta fața,

O mus'a mea sublîma, o mus'a mea marêța!

Și 'nspira a mea lira perduta în delir,

Sê uite că în lume tot omul e martir.

Și plêca-te spre fruntea ah! ție consfințita,

De ce 'ntorci fața-ți pala de lir'a ta iubita?

De ce dêca odata o frunte ai atins,

O lași victima cruda amorului nestîns?

Aș vré sê cânt cum cânta o pasere 'n padure,

Cum murmura zefîrul cu tainice susure,

Sê fîa mai vîale aceste versurile,

Ca ânim'a-mi funebra, ca lacrimile mele

II.

Din locuri departate un echo suav resuna,

Și lir'a-mi disonanta în versuri vré sê-i spuna

Aceluia ce 'n versuri cu-un ton magulîtor

Me crede fericita. O june simțîtor!

Uitat'ai că nici mus'a n'aduce fericire,
Cînd de pe bus'a pala lipsește o zimbire?

Cînd aprig'a furtuna lovesce-un muritor

Și i lipsește 'n lume cuvînt consolator?

Atunci ah! blând'a musa devine plîngătoare

Ș'acòrdele suave amar sfașietòre;

Atunci doliul negru e templul ei sînțîț

Și-atunci te 'ntreb, o june! mai poți fi fericit?

Cînd nor de nor se lèga și crivețul vuesce,

Atuncea caut în giuru-mi, o raza mai luește,

O raza de lumina ce-apare 'ncetîșor,

Pe orisonul negru un mistic meteor.

O raza de lumina sunt versurile tale,

Ce făr sê știu de unde apar în a mea cale;

Ce-mi vor fi totdeuna un suvenir placut,

De și mân'a-ți ușòra eu nu am cunoscut!

Apoi la cea urare la visurile mele

Îmi dîci sê fîu fericite, aceste versurile

Îți spune cînd e omul în lume fericit,

Cînd vocea-i mai perduta șoptește: „Am trait“!

Cînd salci'a pletòsa și flòrea parasita

Pazesc ca sentinela o ânima sdrobîta.

Cînd mus'a parasese un templu efemer,

Ca sê se 'nalțe iéra încet, încet spre cer!

Primesce dar din parte-mi acêsta suvenir

Și-urarea mea sincera, de o scumpa fericire,

Căci nu pe tòta fruntea e 'nscris un ce sever

Și fericirea nu e la toți un greu mister!

B.

Aurelia.

Despre continuitatea neînteruptă a elementului român în Daci'a.

— Disertațiune istorica. —

(Urmare.)

Adeca: „Itaque tempus mihi terenti, et circa murorum ambitum domus Onesegii ambulanti, progressus nescio quis, quem barbarum et unum aliquem ex Seythico exercitu esse rebar, graece me salutavit, dicens: *zaitos*, mirari ego qui fieret, ut graece loqueretur vii Seytha; et enim intra sua conclusi barbaricam linguam colunt, et affectant, neque tam Hunnorum, quam Gothorum, aut etiam Ausomorum hi scilicet, quibus cum Romanis frequentius est commercium; neque quisquam eorum facile loquitur graece“ etc.*

Dòue împregiurări fòrte momentòse atinge Priscu precum vedurăm, în descrierea caletoriei și a petrecerilor sale la cartîrul lui Attila, care, dupa detașurile însemnate de dînsul, a fost fîra îndoicla în pîrțile Moldovei de astăzi. Împregiurarea cea d'ântaiu este, că, Retorul Priscu, trecând în țînutul din còci de Dunare, el destinge aici dòue feluri de locuitori, unii indigeni, adec locuitori moșneni (*επιχοριοι*) cari îl serviau cu *malai medu* și *beutura din orș*, un fel de alimente, așa dîcînd, *nationale romanesci*; iéra locuitorii cialalți sînt barbarii (*βαρβαροι*). A dêu'a împregiurare mai caracterizatòre este, că Retorul Priscu i numește pe acesti barbari espres: Huni ori Goti; iér pe locuitorii indigeni, cari *aveau legaturi de apròpe cu Romanii*, i numește Ausoni, care atâta însemnéza cît: *Romani, Latini* sêu

* Priscus, in excerpt. Hist. Biz. t. I pag. 38.

li. De unde Octrocatsius raționamentéza foarte logic, nd ăce, cumca limb'a Ausonilor este limb'a româsca: „Per Ausoniorum linguam intelligo Valachicam, asi corruptam Latinam“ ** Din tôte aceste stralucește everul curat ca lumin'a sórelui, că în timpul domițiunii Hunilor, precum și mai nainte sub Goți Dacia Traiana a fost locuita neîntrerupt de romani, acărordesidenți sânt românii din Români'a libera, Ardeal, Ungari'a și Banat etc.

Cu deosebire, românii primesc o nouă impulsivne vieț'a lor politica-religiósa în timpul gloriósei domnii lui Iustinian (527—565). Procopiu secretariul faimoiului generalu Belisar, ne spune în istori'a sa, că împăratul Iustinian a avut cea mai mare atențiune asupra ărilor dela Dunare. Prin stralucitele victorii ale gelului seu general, reușind a scóte Dacia de sub jugul barbarilor, el luă tóte măsurile trebuincióse pentru a arăta provinci'a acést'a, și, astfel, a asigurá imperiul în partea barbarilor. Despre existința naționalității române în Dacia, óreși-cumva regenerata sub Iustinian, scrie lamurit novelele acestui împărat, care, în ceseșnea, ce ne preocupă, sânt negreșit celea mai autentice documinte istorice. În novel'a XI ieta cum se esma Iustinian: „Cum igitur in praesenti, Deo auctore, nostra respublica aucta est, ut *utraque ripe Danubii* nostris civitatibus frequentetur, et tam Viminacium, am Ricidua et Literata, *quae trans Danubium sunt*, strae iterum ditioni subiectae sint — (Așá dara în esinte, cu ajutoriul lui Dăeu atáta s'a întins statul nostru, în cât *ambele ripi ale Dunarei, sunt umplute cetatile nóstre*, și atát Viminaciul, cât și Ricidua și Literata, care sânt peste Dunare se afla ierasi sub postatea nóstră.) Cetind cineva pe Procopiu de aedificiis Iustiniani“ va vedé, că, cetățile și întaririle, ce a dicat Iustinian în Dacia Traiana, ca posesiuni ale imperiului român, sânt mult mai multe decât cele cunse în novel'a sa. „Pe rip'a de dincolo (pentru noi dincoci) a edificat (Iustinian) din temelie și alte multe castele“. (Et in ripa ulteriori alia multa, quae a fundamento aedificavit.**) Este dar bine constatat, că în timpul lui Iustinian românii nu numai împoporau Dacia lui Traian, ci ei áncă se bucurau și de-o îngrăde deosebită din partea imperiului. Mai ales în restul eclesiastic, românii din ambele Dacii ajunseră la o mare maturitate și consciința națională, încát ei se oriseza în *biserica nationala independenta*. Imperatul Iustinian, voind ca să înnalțe locul născerii sale, redicá un arhiepiscopesc din prim'a Iustiniana (Achrida) rangul de arhiepiscopie autocefală, supunând jurisdicțiunii sale pe toți episcopii eparchielor Daciei ripense și mediterane, Tribaliei, Dardoniiei, Misiei de sus și Panoniiei.**** Acéstă stare prosperă înse nu ținú mult pentru Dacia.

Pe la finele secolului al VI-lea se ivesc la Dunare. un nou soi de barbari, Avarii. Tóte încercările împăratului pentru alungarea lor fura îndesert, la început, dar când, în urma, batúți în mai multe rânduri și nișii în întreprinderile lor, se vedura constrinși a părăsi Dacia și a luá drumul pe urmele Hunilor. Dupa ceeaa Avarilor din Dacia, în secolul al VII-lea, cămăle, de atâte ori calcate de barbari, remasera mute și șerte; undele cele mari ale navalitorilor trecuseră deja.

Și precum eși corbul din arc'a lui Noe dupa diuviu, întoemai așá eșira și românii din munți și locuierile fortificate în mijlocul câmpielor, ce fusesera patrimoniul stramoșilor lor. Coloni'a italiana renascea cu

tradițiile lui Traian, cu limb'a forului din Roma, stricată acum pușin prin limbele atátor popóre ce încalcasera paméntul.* În modul acest'a Dacia remase mai mult séu mai pușin libera până la venirea Ungurilor, în care restimp elementul român se organiză și formă mai multe staturi mici neatérnate în deosebite părți ale Daciei. Între aceste erau staturile, în care aflara Ungurii, când intrara în Panonia, pe capetenii Gel, Glad, séu Claudiu și Menmorot. Despre existința acestor aședaminte politice marturisesc tóte cronicile ungresci cele vechi, în a căror autenticitate și veracitate nu ne putem îndoi cu atát mai vertos, că ele sânt scrise de autori magiari, cari nici la o întemplantare nu pot fi banuiți cu tendințe și aspirațiuni daco-romane, cum fac scriitorii magiari mai noi cu istoricii români, fără deosebire.

Anonimul Notariu al regelui Bela, descriind descălecarea Ungurilor, ăce: „Tuhutum tat'a lui Horca, așind dela locuitori despre bunatatea țerii din colo de padure, unde *domniá un român Gel*, a început a dorí, ca deca s'ar puté prin voi'a ducelui Arpad, Domnului seu, să ocupe țer'a cea din colo de padure pentru sine și pentru urmatorii sei, care lucru să și întemplantă dupa aceea. Tuhutum eși din colo de padure către resarit în contra lui *Gelu ducem românilor*. (Tuhutum pater Horca, dum coepisset audire ab incolis bonitatem terrae ultra silvanae, ubi *Gelou quidam Blacus* dominium tenebat, coepit ad hoc anhelare, quod si posse esset per gratiam Ducis Arpad domini sui, terram ultra silvanam sibi et suis posteris acquireret, quod et sic factum fuit postea. Tuhutum egressus est ultra silvas versus orientem, contra *Gelou Ducem Blacorum*.) Și nu numai că aflara Ungurii la aședarea lor în Ungari'a o poporațiune româna autoctona, ci, dupa marturi'a unor istoricii magiari nepreocupați, chiar încreștinarea lor s'a facut prin intermediul românilor, și áncă în spiritul bisericeii orientale. „Végre szinte kétségtelen, ăce profesorul I. Farkas, hogy azon népek legnagyobb része, jelesen Zalan bolgárai, Swatopluk szlávjai, Vlád oláhjai, s hihetön Maróth alattvalói is — kiket őseink e hazában találtak, s kik között megtelepedtek, és a kik mint meghódítottak is vallás, műveltségi szellemökkel, hihetön befolyást gyakorlának apáinkra, a keleti egyház hivei vallának.“**

Fúind înse că românii, atát la istoricii bisantini, cât și la Slavi și Magiari, sânt numiți „Vlachi“, unii scriitori mai noi, mai ales magiarii, în iubirea (!) lor de adevér și dreptate a început a ne disputá și acéstă numire istorică, cu care, de alta parte, ierasi tot ei ne gratifică ca cu un epitet de batjocură, dar, care, în realitate, pentru noi este și va remané pururea un titlu de onóre, și de mândria națională. Slavi sânt „Vlachi“ Anonimului și nu rumani, strigá densus în orgoliul și aversiunea lor fanatică pentru tot ce nu este magiar! În scopul de a-ne contestá prioritatea și drepturile noastre istorice, ei au mers până a preverti înțelesul genuin al cuvéntului „vlachu“ ăcând că acest'a n'ar specificá o origine națională, ci numai o profesiune, fiind că slovenescé cuvéntul „vlach“ ar fi însemnând pe ciobanii séu pastori. Adevéru este înse, dupa cum aréta eruditul nostru filolog și istoric, dl Hașdeu, că în tóte fântánele istorice ale slavilor fără escepțiune „vlach“ denóta pururea o ființa latină, și că nici o limbă slavică, dar nici una, nu numesce pe ciobanii „vlachi“***

V. Mangra.

(Va urmá.)

* Origin. Hung. part. I cap. 4.

** Procop. de aedif. lib. 4 c. 6.

*** Novela 11 și 131.

* Regnault, Istor. princip. Dun. c. II.

** Farkas. Egyháztört. t. I pag. 257.

*** Hașdeu. Istor. crit. t. I pag. 38.

S A L E R O N ?

Academi'a Româna.

Raportul citit în ședința solemnă dela 6 aprilie a. c. de secretarul general al Academiei Române, dl V. A. Urechia, asupra lucrărilor acestui institut în sesiunea generală a anului 1881.

Maiestate,
Domnilor,

Graire îngânătoare, neabatuta din calea inimei, scaldată în miremele primaveratice ale pajisei românesci, impletită cu aurită vazădoga, întinerită cu brebenelul și ghiocelul nevelor, incununată cu razele neînserate ale minții cu sfat întreg; cu așa graire deprinsu-s'a aușul dv. să fia dismerdat dela locul unde stau.

Ochii gândului ațintiți spre acest loc, dv. ve va fi dor de pên'a maestra a demisionatului dv. secretar general, dl Odobescu. Cu dv. împart sincer acest dor, dar me supun votului dv. onorator de a ocupă — sper pe timp provisor — acest loc de răspundere.

Domnilor, câteva zile după ce națiunea incredință mânărilor M. Sale sorțile ei, Maj. Sa subscriă decretul nascător al Academiei Române, aretând așa țerei, cum a înțeles a conduce națiunea pe calea propășirii prin cultul științei și prin o duiósa îngrijire de limb'a și de istori'a țerei.

Aș puté dice dar că sorțile institutului nostru aũ fost, chiar din diu'a fundațiunii lui, asicurate prin protecțiunea capului statului. Acesta protecțiune a sporit pe mesur'a sporitórei glorii în tóte direcțiunile activității naționale, a Domniei Majestăților Sale. Nu va fi unul din titlurile mai mici ale regnului Seu afirmațiunea istoriei, că acelaș braț carele în cremenea Balcanilor a înscris independența țerei, acelaș braț a ținut alaturea cu noi, domni colegi, o péna cercetătoare și îndreptătoare scrierei românesci.

În adevăr principal'a lucrare a Domniei Vóstre în sesiunea ce avem să închidem, a fost continuarea și terminarea desbaterilor asupra importantei lucrări ce prin raportorele seu, ilustrul d. T. Maiorescu, a presintat Academiei áncă din anul trecut comisiunea însărcinată cu regularea ortografiei limbii române. Maj. Sa, ca toți Domnii noștri cei mari, înțelegând că ființa poporului o manifesta mai presus de tóte limb'a, și în sesiunea curentă ca și în cea din anul trecut, a venit în mijlocul reprezentanților culturai naționale și a presidat la ultimele desbateri asupra lucrării noastre ortografice. Aceste desbateri, începând dela punctul al 7-lea scrisórea lui „I“, aũ fost cu succes conduse pâna la finea lucrării și dl raportor Maiorescu a presintat, după însărcinarea ce i s'a dat, ultim'a relațiune a regulilor ortografiei române. Cu buna séma Academii'a nu are pretențiunea să fi făcut o lucrare în totul deplinită și definitivă; dar acesta pretențiune dear avé-o, ar fi tocmai în defăvórea maturității sale. Nu odata s'a repetit în sinul Academiei convingerea, că numai acele limbi rămân nemutabile care și-aũ perdut orice vitalitate. Timpul va schimbá de sigur multe din concludsiunile ce ați dat la lucrarea ortografiei, căci aceste prefaceri, semne caracteristice a mergerii înainte a națiunii, vi le va împune vitalitatea noastră neîndoiósa națională.

Terminând lucrarea asupra ortografiei, fără de a închide în mod autoritar câmpul controverselor filologice, Academii'a a fost preocupată numai de dorința de a lasá limbii deplină libertate destulă că ea să nu fia întrecută de fugacele cursier al propășirii. Și când memorez despre înțelept'a neîncatenare a controverselor filologice, sânt dator a aminti publicului o fapta cu totul în laud'a Academiei. Dv. ați sacrificat cei mai mulți

convincțiuni teoretice asupra limbii, numai din dorința ca, prin un compromis înțelept, să ajungem la óre-care uniformitate în scriere, căci cu toții am fost și sântem spariati de consecințele rele pentru unitatea națională ce decurg din nemarginit'a diversitate a scrierii limbii românesci. Déca în ordinea morala *tot capita tot sensus* e fatala societății, apoi când e vorb'a de limbă, acesta este ucigătoare în ordinea națională. Academii'a a fost câtva timp negreșit și ea icón'a fidelă a societății prin diversitatea de scriere a membrilor ei. Condusa de Augustul ei Președinte de onóre, Academii'a a probat éense de doi ani de zile, că interesul național va prevalá totdeuna în sinul ei și că acestui interes fia-care din noi își scie subordina convicțiunile sale filologice. Cum într'o ultima ședința declará colegul nostru dl Quintescu, fia-care din noi, consecințe cu compromisul ortografic la care am luat parte, vom da bunul exemplu de supunere la concludsiunile constituind astași regulele pentru grafi'a românesca.

Națiunea are așa dar astași formulate, fără prejudecarea progreselor viitoare, regulele scrierii limbii sale; tot ce rămâne de dorit este ca aceste să pașesca peste pragul incintei acestui institut, să fia adoptate îndată de guvern, și mai cu séma impuse publicațiunilor didactice. Asemene va trebui să se proceda ori de câte ori Academii'a, prin o nouă concludsiune ar aduce vr'o prefacere la regulamentul ortografic de astași, căci áncă odata dv. nu l'ați otarit nemutabil și etern.

Etern! nimic statator și ingradit cu gardul eternității, nici graiul nici buzele care-l vorbesc! Etern este numai gardul de amúțire cu care Ddeu a împrejurat graiul de sfat și românesc a trei din colegii noștri în decursul anului trecut. Dv. ați depus lacrima de iubire, precum veți pastrá neștirbita amintirea unor barbați ca Laurian, Hodosiu, Mocioni. Conform statutelor, dv. ați pașit apoi la înlocuirea membrilor regretați și națiunea care totdeuna produce muncitorii necesari culturai sale v'a dat pe noii noștri colegi: dl Iacob Negruzzi, și-a câștigat locul la care l'a chemat sufragiele dv. printr'o staruitoare, talentósa și neobosita munca de numeroși ani în ogorul áncă nu peste tot desțelenit al literaturii naționale. Dnii Marienescu și Marian vin în mijlocul nostru la sunetul dulce și mângaios al cântecului popular, al acelui cântec care l'a îndecit brațul dorobanțului la Plevna și la Rahova, al acelui cântec care desmerdat de pên'a maestra a lui Alecsandri n'a întârziat să resune în mai tóte limbele culte ale Europei.

De mai mult timp cântări d'ale poetilor noștri moderni, repercutate dela vale la munte dela munte la mare pâna departe în țeri straine, ne reveniau pastrand tot farmecul lor, tot profumul câmpiei românesci, de și îmbracate în limba straina. Care din dvóstre citind „Rumänische Dichtungen“ de Carmen Sylva, nu s'a întrebat cu emoțiune, cine este scriitóreá care în limb'a germană a sciut duce cu atâta cunoscința de áanima româna și cugetarea și dorul românesc? Cine se putea identifica într'atât cu românul ca femeia, care mai deuna-și o veșuram descindând treptele tronului pentru a legá plagile vitejilor operatori ai independenței? Cine erá propriu a face ca stráinii să îndragésca cântările de poezi'a noastră, de cât acea femeia care a redat dreptul de societate esteticului nostru costum național? Pe malul recoros al Peșelui, la pótele înflorite ale Verfului-cudor, noi toți am ținut cântarea respectósa și devotată: Carmen Sylva, dulce nume, nu ne-a ascuns pe cel și mai mângaios al Elisabetei. Academii'a erá în dreptul ei să proclame pe scriitóreá Carmen Sylva de membra de onóre. Academii'a este dar onorată cu partașia la lucrările ei nu numai a Maj. Sale Regelui, sub conducerea sa noi ne ocupám de limb'a româna, ier Maj. Sa Regini'a o ilustréza facend să resune departe cugetarea

și dorul român, la auzul mirat al popoarelor celor mai culate din Europ'a.

În aceste cântări ilustrate de pên'a Reginei-Poete predomnesce peste toți, munte carunt, cautând de sus a muniți mai mici, predomnesce dicem, Alecsandri. Victor Hugo a aflat un noú titlu pentru ultimele sale opere : *Toute la Lyre*. Pot dice eu despre Alecsandri : *iéca tóta ira românésca*.

Câ acésta a fost convingerea dvóstre imi stă de proba sufragiele Academiei la ocaziunea încoronării de estimp a operelor celor mai meritorii. Premii înființate de fericiți fondatori pentru resplátirea lucrărilor importante, iér nu numai cu încuragierea acelor începatori, aceste au fost totdeuna date de dvóstre, pe cât omului este dat a nu greși pe convingeri depline de merit, fára a luá în considerațiune, al cui erá opul ce premiați. Și de asta-data au intrat la concurs 14 lucrări din care ați avut a alege trei, dupa cum academiile stabilesc concursuri pentru scrieri, alegând materiile indicate de direcțiunea ce se voiesce a da spiritului public, nu mai puțin academiile în acordarea premiilor pentru cele mai bune opere publicate peste an, trebuie să urmáresca un scop determinat. Pe lângá meritele launtrice ale operilor ce ați premiat, merite relevate așa de bine în raporturile ce ni s'au recitat adinióre, eu imi permit a vedé în alegerea domniei-vóstre și o directiva a spiritului nostru public.

Pentru aceea dvóstre ați premiat o lucrare ca a dlui Aurelianu, care cu atáta sciința și iubire ne-a vorbit de tór'a nóstra; de aceea ați premiat o lucrare ca a dlui Hașden menita a ne fi povețuitoare în studiul propriei nóstre limbi, și în fine cu același scop ați întrunit sufragiele domniilor-vóstre mai pe sus de tóte asupra muncii de jumetate secol a acelu barbat, care în scrierile sale trecute și în cele recente a consacrat definitiv instrumentul cugetării românesci, limb'a. Sufragiele terii întregi, nu numai ale Academiei erau de mult asigurate lauriatului nostru iubit. Nu voiu închide áncă acest paragraf fára a constata cu fericire, că dintre cele 14 opere intrate la concurs și din care trei au fost incununate, sânt unele care semnaléza o îmbunetațire reala a penei românesci și a direcțiunii cugetării. Înainte pe acésta cale, și máne operile noi ale acestor barbați seriosi și studiosi vor aflá resplátirea dorita, și poi-máne Academi'a le va deschide în sinul seu locul cu-cerit prin merite și staruința.

Tot ca directiva a spiritului național ați ales în anii trecuți și ați menținut în sesiunea curenta materiile de concursuri nóue și traducerile de scriitori clasici ce au a se premia în 1882—1884 din diversele nóstre fonduri. Așa ca să citám vr'o dóue, la premiul Nasturel, ați cerut o disertațiune cu preferința la limb'a romána și descripțiunea completa sub raportul fisic și economic al unui județ al României. Tot pentru acésta ați mánținut la concursul viitor tes'a Teranul român, etc.

Dintre scriitorii latini ați inlaturat din concurs traducerea lui Pliniu care n'a dat rezultate dupa 4 ani de încercare și l'ați înlocuit cu Ammian Marcellin, fántána atât de prețioasa pentru istori'a Oriintului în genere și a Daciei în particular.

Odata cu regularea acestor concursuri a căror lista generala o ancesez aci, dv. ați modificat o deciziune anterioara a Academiei care permite membrilor ei întroducerea directa de opere la concursuri și peste termenul acordat de regulament. Dvóstre în interesul seriosei studii a operilor ce premiați, ați decis ca pe viitor să nu se admita nici o opera peste dat'a de 31 dec.

Déca pentru concurs este așa dar, pe viitor un termen fatal, nu așa énsé pentru bibliotec'a și arhivul nostru. Dvóstre ați aplaudat cu recunoscința prețioasele daruri primite în cursul anului mai cu séma dela dl Sturdza.

În decursul sesiunii curinte neobositul daruitor și înzestrator cu cel mai prețios material pentru istorie, dl Sturdza ne a mai daruit o seria de prețioase manuscrise slave și románe începénd dela secolul XIV. La aceste daruri s'a adaugat un considerabil numer de opere istorice și literare, achizițiune din fondurile Academiei, cum și o colecțiune de mai multe opere prețioase (între cari Mommsen și edițiunea Princeps dela Iasi a lui Simeon episcopul Tesalonicului) daruite de dl Odobescu.

Colecțiunile nóstre vor câștigá negreșit pe tóta diu'a în importanța și numer. E de sperat, că escursiunea arheologica și sciințifica ce ați hotarít să se faca în anul acesta în Dobrogea, va contribuí și ea la înmulțirea acestor colecțiuni.

Dar aci e locul să amintesc, că nici Academi'a nici particularii nu pot profitá de nici una din colecțiunile nóstre pe cari din lipsa de local sântem siliți a le ține în localuri straine. Este absolut cu neputința ori ce dezvoltare ulterioara a institutului nostru fára de a i se asigura un local propriu și adecuat trebuințelor sale.

În starea ínse de față a finanelor nóstre, Academi'a nu póte așteptá edificiul ce-i este indispensabil de cât dela tóra. Dv. atât nu v'ați îndoit de respunsul afirmativ al țerei románe când e vorb'a de construcțiunea templului dedicat limbei și istoriei sale, că ați și însărcinat o comisiune dintre dv. cu schițarea în proporțiunile cele mai modeste a viitorului local al Academiei Románe. Déca dicátóra romána : „Cum e femeia, așa-i cas'a“ este adevérata, apoi putem adauge, că națiunile se judeca dupa construcțiunile afectate trebuințelor cultu-rei lor.

Este timpul sosit ca să dispara caracterul de provisoriu și nestabilitate ce se manifesta peste tot în Români'a; este timpul ca piétr'a, déca nu marmur'a, să fiseze la sol instituțiunile reprezentate prin construcțiuni!

Dar áncă odata, Academi'a cu fondurile sale proprii nu va puté ajunge țint'a dorita.

Aceste fonduri au fost sporite cu 25,000 lei, prin legatul fericitului întru amintire Teodor Veisa. La ocaziunea primirei de către dv. a acestui legat ați gasit util a schimbá dispozițiunea art. 85 din regulament. Dv. ați autorizat delegațiunea să priméscă în viitor ea énsași ori-ce legat, fára să aștepte votul aprobator al plenului Academiei.

Sedint'a dela 3 aprile ați consacrat o regulării bugetului Academiei. Dv. ați marginit spesele în raport cu veniturile, echilibrându-le cu un mic escedinte. Negreșit că regularea bugetului a fost o consecința a cercetării de către dv. a raportului comisiunii nóstre financiare.

Cunoscința acestei stări financiare v'a împedecat de a da o dezvoltare mai mare activității proprie a secțiunilor nóstre. Din acest punct de vedere este aprópe totul de facut pentru secțiunea sciințifica și áncă o mare parte pentru cea istorica. Activitatea dv. ca și în trecut și în sesiunea presenta a fost redusa mai mult la premiári de opuri. De altmintrelea sesiunea ce terminám este abia incapetóre lucrărilor de regulare, așa dicénd, a părții materiale a institutului nostru.

Puține, dar în buna direcțiune, lucrările dv. de estimp au onóra să fia incununate cu presința și președint'a Maj. Sale. Academi'a a primit și pastreza calimarea și condeil cu care Maj. Sa a înscris în cartea istoriei regatul Românilor; Academi'a va pune și ea pên'a sa în serviciul sciinței limbei și al istoriei, ca la rândul lor aceste să înscrie în litere de aur gloriosul nume al Majestăților Lor Regele și Regin'a Românilor, cărora astăzi să le urám, la finea sesiunii nóstre, o lunga viața pentru prosperitatea poporului român și a instituțiilor sale de cultura!

V. A. Urechia.

Petrecheri la Hațeg.

— *In serbatorile Pascilor.* —

De mult n'a fost la noi nici o petrecere. Dar ieta, cū trecend postul mare, sosi serbatorea serbatorilor, in care preotul cānta : „Acest'a este diu'a care a facut' o Dumneđu pentru ca sē ne bucurām și sē ne veselim intr'ens'a". Sosi diu'a de Paști, și cu ea ne veni și bucuri'a nōstra, putend sē ne veselim dupa plac.

Înainte și dupa prānđ se facura îndatinatele visite, ier pe la patru ore dupa miēdași o mulțime de domnisore și tineri s'adunara la cas'a preotului local, unde se petrecura fōrte bine, și decisera ca 'n diu'a următoare sē s'adune toți la dn'a L. M.

Aici, întimpinați cu afabilitatea cea mai amicabile, toți își petrecura și mai escelent, danțānd afara de celalalte jocuri de salon și „Roman'a", care deja deveni un joc popular in Hațeg. Petrecerea acest'a, de și a fost numai privata, reeși totuși mai bine decât multe baluri, căci fu cordiala și dominata d'un adeverat animo.

Amabil'a domnișōra Eugenia Munteanu nici de asta-data nu și-a cruțat osteneł'a d'a ne incāntā și a ne animā la petrecere, dimpreuna cu afabil'a domnișōra Aurelia Filipescu. Asemene ne-a pus in uimire poesi'a cāntata in chor sub conducerea grațiosei dōmne Malci Florianu. Tot așā și operile cele placute și atragătore, pe cari ni le-a cāntat din pian frumōs'a domnișōra Lucreția Munteanu, și acompaniate in chor de tōta societatea, ne-a incāntat cu multa placere. In fine a fost bine gustat discursul „despre caletorii" al dșōrei Sana Popescu.

Tot in acēsta đi mai avū loc și alta petrecere, pe care — pentru originalitatea ei — o voiu descrie in puține cuvinte.

La asta petrecere iau parte numai barbați și se numeșce „pușcatul cocoșului".

Ieta cum se face acest'a! Se aduna vr'o dece sēu și mai mulți ēnsi pe lunc'a de dupa mōra, fiind că aceea e mai frumōsa și mai placuta pentru scopul acest'a. Acolo duc un cocoș. Pe acesta il lēga de o bēta și apoi toți se departēza la o anumita distanța.

De acolo descarca pe rēnd pușcile asupra cocoșului, pāna ce-l lovesc, apoi iau cocoșul, se duc și se ospetēza.

De asta-data puscānd cocoșul vr'o 50—60 de pușcaturi, l'au luat și aū mers cu toți la dl telpar Teodor Fagaraș, și venind și capel'a musicala, se dete curs liber petrecerii. Firesce, s'a đis și unele toasturi, dintre cari amintesc pe al dlui comerciant Șelariu, intru onōrea acestei serbări naționale. Y.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Ședința I.

la 1 maiu 1881. Dupa indeplinirea serviciului Dumneđeșc, deputații se adunara in sal'a seminariului Andreian și de aci esmisera o comisiune pentru a invitā pe Esc. Sa parintele arhiepiscop și metropolit la deschiderea sinodului.

Esc. Sa numai decât presentāndu-se in mijlocul deputaților, dupa o cuvēntare, in care desfașurā chiamarea sinōdelor eparchiale și modul de a putē indeplini acēsta chiamare, declarā sesiunea ordinara a sinodului archidieceșan pentru anul curent de deschisa; denumind de notari interimali pe deputații, cari aū purtat sarcin'a de notari in anul trecut.

Dupa aceste presidiul aduce la cunoscința, că deputații sinodali dr. Iosif Hodoș, asesor consistorial și referente școlar, și Cornel Pipoș aū încetat din viața in

decursul anului. Sinodul dā espresiune de pietatea sa cătra deputați prin sculare.

Ca deputați sinodali aleși in locurile devenite vacante, își presentēza credenționalele dnii : Vis. Romanu, Sigism. Borlea, Daniel David și I. Bechnitz.

Constatāndu-se numerul recerut de deputați pentru a putē aduce concluse valide, se procede la constituirea biroului definitiv, alegāndu-se de notari dnii deputați Nic. Frateș, Tr. Meșian, dr. Barcian, D. Comșa, An. Ghidiu și Daniel David.

La ordinea dīlei alegerea comisiunilor.

Sinodul alege pe urmatorii deputați in : comisiunea verificatōre : N. Roșescu, A. Birsan, dr. Maier. Comisiunea finanțara : N. Popea, I. Ratiu, I. Gallu, I. Filipescu, A. Trombițaș, Vis. Romanu, D. Manole, Sabin Piso și P. Cosma. Comisiunea școlara : I. Papiu, Z. Boiu, N. Mihalțan, V. Almașan, St. Iosif, dr. N. Pop, I. Popea, dr. Barcian și Bran de Lemenyi. Comisiunea pentru propuneri : N. Cristea, S. Popescu, D. Tamaș, I. Bologa, Demian, Const. Stezar, I. cav. de Pușcariu, D. Comșa și D. David. Comisiunea bisericeșca : dr. Il. Pușcariu, I. Boracu, I. Șovra, N. Gaetan, I. Teconța, R. Patița, Codru Dragușan, N. Cosma și I. Olariu. Comisiunea pentru petițiuni : M. Lazar, I. Botean, dr. Cucurariu, dr. Todea, E. Macellariu, G. Secula și A. Ghidiu. Comisiunea pentru bugetul cassei : I. Tipeiu, A. Zacharia și G. Danila. Comisiunea organizatōre : N. Popea, S. P. Moldovan, Tordoșan, I. cav. de Pușcariu, E. Brote, dr. Borcia, S. Borlea, I. Bechnitz și Serv. P. Barcian.

Presentāndu-se esibitele, se acōrda concediu deputaților : N. Mihalțan, G. Secula, dr. Pop și D. Manole, ier celalalte se împart pe la diversele comisiuni.

La propunerea presidiului se decide alegerea unei deputațiuni de trei, care intrunita cu deputațiunile din celalalte dōue diecese in 18 l. c. mergēnd la Pesta dimpreuna cu cei trei archirei sē aduca omagieile de felitare Alteției Sale cironomul din incidentul casatoriei cu Alt. Sa principes'a Stefania, din partea bisericei romāne gr. or. reprezentata prin sinōdele eparchiale. Tot odata sinodul își esprima dorința ca archireii sē partecipe și la actul cununiei in Viena.

In deputațiune din partea sinodului archidieceșan se aleg dnii deputați sinodali : Nic. Popea, Ioan cav. de Pușcariu și Part. Cosma, și se autorizeza, ca incāt in celalalte dōue eparchii s'ar fi decis compunerea și presentarea unei adrese comune, la acēsta sē se asocieze și dēnșii și sē-o compuna in conțelegere cu ceialalți deputați.

Ședința II, la 2 maiu.

Presidiul presentēza credenționalele deputaților sinodali aleși in locurile vacante : Iosif Pușcariu, Simeou Demian, Ioan Papiu; apoi se acōrda concediu deputaților : I. Filipescu, Ioan cav. de Pușcariu și Alesiu Olariu; ier deputatul Ioanichiu Olariu își depune mandatul.

Incāt privese purtarea de diuar pe lānga procesul verbal, acesta se sistēza și se decide, ca spre chiaritatea și inlesnirea interpretațiunii concluserelor sē se induca in protocolul ședințelor și motivele aduse pentru propunerile primite.

Urmēza referad'a comisiunii generale : Se verifica deputații sinodali noū aleși. Postul de referinte școlariu devenit vacant prin mōrtea lui dr. Iosif Hodoș se decide sē se indeplinesca āncā in acēsta sesiune. In urm'a reportării consistoriului plenariu, cumca Demetriu Andronic, fost comerciant in Sibiu, reposat la 16 jului 1880, prin testamentul seu din 26 octombre 1877 afara de unele legate in suma de 31,000 fl. și-a testat considerabil'a avere pentru o fundațiune romāneșca, care sē pōrte numele de : „Fundațiunea lui Andronic pentru romānii gr. or. din Transilvani'a", din care sē se ajutōre industriașii romāni gr. or. din Transilvani'a, conceredēnd

administrarea ei unei reprezentanțe „statatōre din membrii venerabilului consistoriu archidieceșan plenariu gr. or. din Sibiu“, la propunerea comisiunii generale se decide: Sinodul cu placere încuviințeza faptul că consistoriul a primit onorific'a sarcina împusa de nobilul testator, îndrumându-l ca după terminarea procesului fără amânare să compuna literele fundationali și să le subșterna sinodului spre aprobare, ca fundațiunea cât mai curând să se pōta pune în lucrare. Iēr pentru eternizarea memoriei fericitului testatoriu dispune: ca la serbatōrea stului Dimitrie, în anul acesta să se serbeze în tōte bisericile gr. or. din archidieceșca parastas pentru sufletul lui, îndatorându-se preoții ca într'o cuvântare acomodata să aduca la cunoșcința poporului marea fapta a fericitului Andronic, iēr de aci încolo înscriindu-l între binefacatorii bisericeii și a națiunii totdeuna la stul Dimitrie să-i pomenēsca numele la liturgia.

Însemnez, cumca fundațiunea după detragerea legatelor, face 123,145 fl. v. a. Cu ocașiunea pertractării lasamētului toți legatarii ca consāngeni s'au declarat de mulțamiți afara de Frosa mar. Ioan Ghițe din Bucuresci, ca cesionar'a mamei sale, legatarii calugarie Ana Delberovicu, care a combatut atât validitatea testamentului, cât și a legatului verilor ei, ereșilor defunctului legatar Stefan Andronic din Bucuresci, declarându-se de unic'a erede a întregului lasamēt. Procesul cu acēș'a încă nu s'a finit.

S'a mai decis, ca în tot anul să se împartașēsca de ajutoriu cateheții de pe la școlele medie, încât nu vor fi avēnd dotațiune dela respectivele institute.

Coresp. II.

Sinodul eparchiei Arad.

Ședința I la I maiu.

Dupa sevērșirea sântei liturgii și invocarea spiritului sânt, II. Sa dl episcop diecesan, Ioan Meșianu, acompianat de deputații presinți sinodali, a mers în sal'a cea mare dela institutul român pedagogico-teologic, locul ținerii ședințelor sinodali, — unde prin o cuvântare acomodata salutând pe deputați, și atragēndu-li atențiunea asupra momentuosității agendelor sinodului și deosebit asupra împuținării populațiunii nōstre, constatata cu ocașiunea conserierii populaie efectuita la începutul acestui an, declară sesiunea sinodala din acest an de deschisa.

Cetindu-se după acēș'a list'a deputaților, se constata, că sūnt preșenți 32, prin urmare sinodul e capabil de a aduce conclusiuni valide, iēra comisiunile se primesc de alese și pentru sesiunea acēș'a, tot ca și în sesiunea trecuta, tot asemenea și biroul notarial.

Urmēza prezentarea repōrtelor dela senatul bisericesc, școlariu și epitropesc al consistoriului aradan și cel oradan; se prezentēza raportul epitropiei fondurilor comune, mai multe petițiuni, esibite, propuneri, cari tōte se predau comisiunilor la cari aparțin de după natur'a lor, și despre cari, pertractându-se meritorialmente, voiu raportă la timpul seu. Se prezentēza mai departe actele scrutiniului alegerii de deputați în cercurile Banat-Comloș, Șiri'a, Birchiș și Jenopolea, iēra deputații respectivi își presinta credinționalele, tōte se predau comisiunii verificatōrie.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Esc.* Sa mitropolitul dr. Ioan Vancea a trecut luni prin Oradea-mare la Budapeșta și Viena. — *Pr.* Ssa Mihaiu Pavelu, episcopul diecesei oradane, a plecat cu trenul de luni la miēdași la Budapeșta. — *Rds.* D. Ieroteiu Belesiu vicariu și președinte al consistoriului gr. or. din Oradea-mare, se afla dus la ședințele sinodului din Arad. — *Dl* Vasiliu Be-

lesiu, noul ales protopop în tractul Totvaradiei, dieces'a Arad, la 1 maiu a. c. c. n. și-a primit chiroșosirea. — *Dl* Petru Trutia, care și-a făcut pracs'a în Baia-de-Criș, a depus în Budapeșta censur'a de advocat.

Diet'a în ședința de vineri a desbatut și primit proiectul de lege pentru conversiunea rentei de aur; în ședința de sâmbeta s'a desbatut petițiunile întrate, între cari numai un'a, ceea pentru ajutorarea honveșilor din 1848—9, a deșteptat discusiune, inse cererea s'a respins. În acēș'a și cas'a magnaților ținu ședința, alegând deputațiunea vienesa și votând proiectul de lege pentru conservarea monumentelor istorice și de arta.

Regele României a mulțamit președintelui Republicei franceze conferirea Medaliei militare franceze, prin următoarea epistola: „Mare amice, Domnul Ducros Aubert, tramis eștraordinar și ministru plenipotențiar al Republicei franceze pe lângă persōn'a mea, mi-a imanuat scrisōrea Vōștra dela 14 marte trecut, precum și medali'a militara, și me grabesc a Ve esprime viu'a mea grațitudine pentru acēș'a noua dovēda d'ō amiciția care-Mi este scumpa. Me simt cu atât mai magulit de acēș'a distincțiune din partea Vōștra, cu cât ea se resfrânge asupra armatei Mele întregi, care a sciut să-și faca datori'a pe câmpul de onōre sub direcțiunea bravilor oficiari, cari în mare parte, daterēza cunoșcințele lor militare școlelor Franciei. D'aceea puteți fi convins de grațitudinea Nōștra către acēș'a generōsa națiune, precum și de dorința Mea sacra d'a vedē urmându-se și întarindu-se între Români'a și Republic'a franceza relațiunile cordiale ce aț existat totdeuna între aceste dōue țeri. Sūnt fericit d'a profită de acēș'a ocașiune, spre a Ve reînōi asigurarea adāncei Mele stime și sincerei simpatii cu care sūnt — Marele Vostru amic Carol“.

Mișcări electorale. Români din cercul Josasiel în comitatul Arad ținura la 26 l. tr. adunare, în care la propunerea preotului din Bonțșori Ioan Mera candidatur'a de deputat național s'a oferit parintelui protopop din Buteni Constantin Gurbanu, care mai represintase acele părți (cāci cercul de atunci s'a transformat) la 1875/8. Dl Gurbanu a primit candidatur'a și în cuvântarea sa a facut apel la conțelegere frățesca.

Necrolōge. *Iuliu Traian Papp*, ascultatoriul cursului IV al facultății iuridice la universitatea sciințifica din Budapeșta, și teolog al diecesei de Gherla, a încetat a viețui la 1 maiu st. n. în Oradea-mare, în etate de 21 ani. Îl gelesce mama-sa Aloisia Rednic, veduv'a lui Ioan Papp, fostul vicar episcopesc foraneș de Marmati'a, surorile sale: Aloisia cu soșul ei Stefan Rednic vice-notar comitatens al comitatului Maramureș și Cornelia, juna fețiōra, frate-seu Coriolan, studinte în clas'a a VII gimnasiale: moșul seu Gavril Rednic archidiacon onorariu și protopop oradan, matuș'a sa Ana și soșul ei Daniil Napoianu paroc și protopop în Turț (cōtul Ugocia), unchii sei Iuliu paroc în Er-Endréd cu soși'a Elena Papp, Iosif doctor în medicina și medic cercual în P.-Szöllös și Gavril, jurist absolut, și consāngenii Antoniu Papp paroc în Seplac și soși'a sa Malvina Papp cu fiul și fiicele lor, și Ana Șerbanu. În mormēntarea repausatului se facu în 3 maiu, asistând tot publicul român din Oradea-mare. — *Rosa Feier* n. Mozes, soși'a notarului Leontin Feier în Diecșu, comitatul Arad, a încetat din vieța la 26 aprile în etate de 24 ani. — *Agapia L. Romanu* n. Onitiu, soși'a dlui Ludovic Romanu, capitan c. r. în pensiune, a repausat la 13/25 aprile în Brașov în etate de 33 ani, gelita, afara de soșul seu, de fiii și fiicele Maria, Cornelia, Leon, Ludovic și Adrian, de parintele seu I. G. Onitiu și de numeroșe rudenii.

Proprietar, redactor respunșator și editor:

IOSIF VULCANU.

INSERȚIUNI.

Numai odata

se ofere o ocaziune asiă de favorabila de a procura un orologiu escelent cu jumătate de pretiu.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lasat neatinsa și Elveția. Consecința a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care e cea d'antăiu și cea mai însemnată fabrică de orolage, a închis de ocamdata fabrica sa, încredinându-ne pe noi cu vînderea fabricatelor sale. Aceste așa numitele orolage de buzunariu Washington sunt cele mai bune pe lume, sunt foarte elegant gravurate și înfrumșețate și lucrate după sistemă americană.

Tote orolagele sunt repassate (esaminate) pe secunda și garantăm pentru fia-care 5 ani.

Ca dovăda a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin acest'a în public, că sîntem gata a reprimi și schimbă fia-care orologiu ce nu convine.

1000 remontoir de buzunariu fără cheie de întors la tórta, cu mantela de cristal, regulate cu acurateța estraordinară pe secunda; afara de acest'a aurite prin electro-galvanism nou, dimpreuna cu lanț și medalion etc., prețul de mai înainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucș din nickel-argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, aretator de secunde, sticla lata de cristal, mai înainte cu fl. 21, acum: numai fi. 7.25 de unul, tôte repassate pe secunda

1000 orolage-cilindre înfrumșețate în capsula de nickel argint, cu sticla lata de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreuna cu lanț, medalion și cutia de catifea, mai înainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 orolage ancore de argint veritabil de 13 loti, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de acest'a aurite

prin electricitate foarte fin regulate. Orolagele au costat mai înainte fl. 27 acum numai fl. 11.40 unul.

1000 orolage remontoire Washington de buzunariu din argint greu și veritabil de 13 loti, probat la oficiul c. r. de punciare, pe lînga garanție severă repassate pe secunda, cu mecanism din nickel așa în cât orolagele aceste n'au nici când lipsa de reparatura. Orolagele aceste au costat mai înainte fl. 35 și astăzi se capeta cu pretiul fabulos de efin numai cu fl. 16.

Afara de acest'a lînga fia-care orologiu se da gratuit un lanț medalion și cutia de catifea.

1000 orolage pentru dómne, de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai înainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orolage remontoir de aur veritabil pentru doamni seu dómne, mai înainte cu fl. 100, acum fl. 40.

650 orolage de parete cu încuadratura de emailul cel mai fin și cu mecanism de sunat, mai înainte cu fl. 6 acum fl. 3.75 unul repassat.

650 orolage desteptatóre cu aparat de larma, foarte fin regulate, aplicabile și ca orolage pe masa de scris, mai înainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru foarte fin de sculptura în casulii înalte gotice de lemn, de întors în fia-care a opt'a di, regulate fin pe secunda, foarte frumoșe și imponente; de óre-ce un astfel de orologiu și în 20 de ani mai are preț îndoit, se nu lipseșea astfel de orologiu din nici o familie, mai cu sêma pentru că astfel de piesa de cabinet este decor în fia-care locuința. Orolagele aceste costau mai înainte fl. 35, acum numai fabulosul preț excepțional de efin de fl. 15.75 unul.

Comandând cineva orolage pendule are se adauge și o arvuna.

Adres'a :

Desfacere de orolage

a

2=6

Fabrică de orolage FROMM.
VIENA, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Auditi, vedeti si mirati-ve!

Marfurile de argint Britania dela o massa concursuala a unei mari Fabrică de argint Britania, devenite falita, se dau cu ori ce preț seu mai bine dis gratuit Tramițînd fl. 7.-- în bani gata seu cu rambursa, ori cine primesce urmatórele 50 obiecte cu a pair a parte din valóreă reală, și adevca :

Bucăți	6 Cuțite de masa escelente, manunchiu de argint Britania cu cuțituri adeverat englesesi	fl. 3.75
"	6 Furculițe de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucată	" 1.--
"	6 Linguri de mîncare de argint Britania, grele și masive	" 1.50
"	12 Linguri de cafea de argint Britania, de cea mai buna calitate	" 1.50
"	6 Susțitóre de cuțite de argint Britania, de cea mai buna calitate	" 1.20
"	1 Lingura mare de lapte de argint Britania, masiva	" 1.--
"	1 Lingura mare de supă de argint Britania grea	" 1.--
"	9 Tave de presentat ciselate foarte fine	" 2.50
"	2 Sfeșnice pe masa de salon Britania pine de efect	" 3.50
"	1 Corfa de pâne masiva de argint Britania	" 3.--

Tôte 50 obiecte sunt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce exista pe lume, care în veci rămâne alb și nu se pôte deosebi de argintul adeverat, nici după o folosire de 30 ani : pentru acest'a garanțéza.

Afara de aceste mai sunt :		
18 cuțite, furculițe și linguri de arg. Brit., câte bucăți tôte 18 la olalta	mai înainte cu fl. 3.--	acum numai
1 lingura de supă	" 3.--	"
1 " " lapte	" 1.50	"
6 tave	" 5.--	"
6 susțitóre de cuțite	" 4.50	"
1 cutia de zahar	" 4.--	"
1 pereche sfeșnice mai mari	" 2.--	și fl. 3.--
1 clopoțel de mеса	" 4.--	acum numai
1 pahar de oue	" 1.--	60
1 pipernița și salnița	" 2.50	"
1 carafină p. oțet și oleiu	" numai	3.50 și
1 unelța de foc grea de pus pe mеса mai înainte cu	" 3.--	acum numai

Canne de cafea și thea á fl. 2, 2.50, 3, 4, clesce de zahar á cr. 35, 50, 80, fl. 1, cutii de zahar á fl. 2, 2.80, presarator de zahar á cr. 25, 40, 75, 90, fl. 1, carafine de oțet și oleiu á fl. 2, 4, cutii de unt á cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25 4.-- ánea și alți articoli nenumerați.

Ca dovăda, că annunciul meu

nu este insielatoriu

me deoblig prin acésia în public, deca marfa nu convine, a o rențóre fără nici o greutate, în drept la epistoliele de mulțamita, ce mi-au venit, și pe cari îmi voiu permite a le publica succesiv. — Cine doreșce deci a primi pe banii sei o marfa buna și solida și nu lapedatura, sê se adreseze numai către

A. FRAISS,
VIENA, Rothenthurmstrasse nr. 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.